

غرب معرفی کنند، ولی برای ما اسم مهم نیست، بلکه نحوه برخورد اهمیت دارد. مثلاً در جریان محاصره اقتصادی ایران توسط آمریکا مشاهده کردیم آلمان غربی نیز پا به پای آمریکا پیش آمد. آنها نتوانستند ما را محاصره اقتصادی کردند، بلکه آنچه را که طلبکار هم بودیم به ما ندادند. به این دلیل متأسفیم که نمی‌توانیم اروپا را مستقل از آمریکا بدانیم. لذا از تجربه‌های دو ساله انقلاب خود هرگز چشم‌نمی‌پوشیم.»

به نقل از روزنامه جمهوری اسلامی مورخ ۱۳۶۰/۲/۱۵، وی درباره کشور ژاپن چنین می‌گوید: «ما که با آمریکا می‌جنگیم، ژاپن نمی‌تواند به‌عنوان یک کشور مستقل نسبت به ما فکر کند.»

در ادامه چنین اظهار می‌کند: «تصور دولتمردان ژاپن این بود که عراق دیگر ایران را خواهد گرفت، پس حالا ژاپن باید با عراق رابطه برقرار کند. هرکس که این‌طور فکر کرده است، باید بداند بیدهای نیستیم که با یک باد به لرزه در آییم.»

شهید رجایی ارتباط با این کشورها را مشروط به رعایت اصول استقلال و آزادی می‌دانست، مثلاً در خصوص ارتباط با ژاپن روزنامه جمهوری اسلامی در تاریخ ۱۳۶۰/۶/۱۵ از قول وی چنین منتشر ساخت: «در صورتی که ژاپن مایل باشد برای بازسازی آینده ما ایدئولوژی و سیاست خارجی ما را رعایت کند ما می‌توانیم از آن به‌عنوان کشوری که صنعتش می‌تواند در راه‌اندازی صنعت ما مؤثر باشد استفاده کنیم.»

وی در روزنامه جمهوری اسلامی مورخ ۱۳۶۰/۷/۷ درباره دولت فرانسه و میتران چنین موضع می‌گیرد: «نظرم در درباره میتران، همان وقت که رئیس‌جمهور شد ابراز کرده‌ام. آنقدرها هم خوش‌بین و ساده‌اندیش نیستیم که گمان کنم دولت فرانسه دلسوز انقلاب ماست، ولی موضع خصمانه آقای میتران را در برابر انقلاب اسلامی ایران ناموجه و بچگانه می‌دانم.»

■ بلوک شرق

یکی از ویژگی‌های موضع‌گیری شهید رجایی در مسائل خارجی و بین‌المللی صراحت و صداقت وی بود. این صداقت لهجه در روابط دیپلماتیک بین‌المللی و خصوصاً در برخوردشان با سفیر اتحاد جماهیر شوروی نمود خاصی داشت. شهید رجایی ضمن اینکه دشمن اصلی و شیطان بزرگ آمریکای جهان‌خوار را هدف حملات سیاسی خود قرار می‌داد، به سیاست‌های امپریالیستی بلوک شرق نیز هجمه می‌کرد و به‌طور کلی سیاست نه شرقی نه غربی را در عدم وابستگی به این دو بلوک تعریف می‌کرد، ولی در هر موضع‌گیری در مقابل ابرقدرت‌ها ضمن حفظ استقلال از موضع قاطع، قدرتمند و انقلابی با آنها برخورد می‌کرد. برخورد شهید رجایی با سفیر شوروی می‌تواند بیانگر مبانی و کیفیت موضع‌گیری وی در سیاست خارجی باشد. سفیر اتحاد جماهیر شوروی ضمن ابلاغ سلام از سوی آلکسی کاسیگین رئیس شورای وزیران اتحاد جماهیر شوروی با اشاره

آزادی قدس

بررسی مجموعه شرایط کنونی انقلاب اسلامی این ضرورت را مشخص می‌کند که اتخاذ سیاست تهاجمی ستیز عملی با منافع استکبار جهانی در منطقه، از یک طرف پشتوانه مردمی انقلاب اسلامی را تقویت و تشدید می‌کند و نیروهای ذخیره موجود در کشورهای منطقه را در موضع دفاع عملی از جمهوری اسلامی فعال می‌کند. به علاوه چنین سیاستی کلیه نیروها و دولت‌های مرتجع منطقه را افشا می‌کند و نقاب فریب ضد اسرائیلی بودن آنها را از هم می‌درد. مسلماً حمله همه‌جانبه ما به پایگاه و مقر اصلی حافظ منافع استکبار جهانی در خاورمیانه، یعنی رژیم اشغالگر قدس می‌تواند دشمن را وادار به عکس‌العمل‌های غیرانسانی سازد که انقلاب با برنامه‌ریزی روی واکنش‌های منفی دشمن می‌تواند ماهیت ضد مردمی و انسانی او را هر چه بیشتر افشا کند، به طوری که در شرایط کنونی به‌وضوح می‌بینیم همه ملت‌ها حاکمیت قانون جنگل را بر روابط بین‌الدولی مشاهده می‌کنند و حرکت‌های مردمی در کشورهایی نظیر کویت، پاکستان و... شروع به خیزش و گسترش می‌کند. با اتخاذ سیاست عملی آزادی قدس می‌توان ضمن فعال کردن نیروهای منفعل و بی‌تفاوت داخلی مسیر تداوم و گسترش انقلاب اسلامی را با اتکا به بسیج کلیه نیروهای اسلامی. مردمی منطقه تضمین کنیم. انقلاب اسلامی در برخورد خود با تجاوز صدام کافر تجربه کرده است که هرچه بیشتر به سقوط نظام بحث عقلی و صهیونیستی نزدیک می‌شود حرکت‌ها و فعالیت‌های دشمن جهانی انقلاب اسلامی تشدید خواهد شد. حساسیت شدید دشمن ما در موضع آزادی عملی قدس بیانگر حقانیت خط مشی ما در سیاست خارجی است. شهید رجایی در این باره می‌گوید: «عدم تأیید و استقبال دول مرتجع منطقه از روز قدس نشان‌دهنده حقانیت این روز و این پیشنهاد است.»

■ موضع شهید رجایی در قبال بلوک غرب

حیات سیاسی شهید رجایی مصادف با اوج فعالیت لیبرال‌ها در مراکز تصمیم‌گیری بود، بخصوص با عدم انتخاب وزیر امور خارجه در زمان بنی‌صدر مانع حرکت سیاست خارجی جمهوری اسلامی در دفاع از مواضع انقلاب در سطح بین‌المللی شده بودند. ضمن اینکه با دیدگاه‌های خاص خود احتمال انحراف خط سیاست خارجی ما نیز می‌رفت.

رجایی در راستای خط امام مانع این انحراف بود، مثلاً در مورد برخورد با آمریکا، اروپا و ژاپن به هیچ‌وجه آنها را از هم جدا نمی‌کرد و مرکز فرماندهی بلوک غرب را کارتل‌ها و تراست‌ها می‌دانست.

شهید رجایی در مصاحبه مطبوعاتی ۱۳۵۹/۷/۳۰ به نقل از روزنامه اطلاعات در پاسخ به این سؤال که به عقیده شما برای پست ریاست جمهوری آمریکا کارتر مناسب‌تر است یا ریگان؟ اینگونه جواب می‌دهد: «از نظر ما هیچ فرقی نمی‌کند که کدام یک رئیس‌جمهور شوند، زیرا در صورت جنگ با آمریکا ما با کارتر و ریگان هر دو می‌جنگیم و از طرفی نظر من یا مردم آمریکا شرط نیست، بلکه نظر کارتل‌ها و تراست‌هایی که آنها را انتخاب می‌کنند مهم است.» شهید رجایی در مصاحبه با رادیوهای اتریش و سوئیس در ۱۳۵۹/۹/۲۵ درباره تز سه جهانی لیبرال‌ها چنین موضع می‌گیرد که: «خیلی‌ها سعی می‌کنند اروپا را به‌صورت یک جهان جدا از شرق و